

2016-08-15

Till
Allmänna Utskottet
Ljusnarsberg

**Förslag till remissyttrande gällande;
”Ett nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn och unga”.
Promemoria 2016-06-21.**

Ärendebeskrivning.

Arbetsmarknadsdepartementet inkom med remiss och inbjudan till yttrande över promemorian 2016-06-21.

Yttrandet skall vara Arbetsmarknadsdepartementet tillhanda senast den 24 augusti 2016, märkt A2016/01307/I.

I promemorian föreslås stora förändringar i ersättningssystemet för ensamkommande barn och unga. Vidare föreslås att dessa förändringar skall träda i kraft 1 januari 2017.

Om förslaget till fullo skulle gå igenom, skulle detta på årsbasis med nuvarande (juli 2016) antal placeringar, Ljusnarsbergs kommun förlora cirka 23 mkr.

Bilagt denna skrivelse finns förslag till yttrande.

Förslag:

- Att Allmänna Utskottet beslutar anta föreliggande förslag till yttrande över ”Ett nytt ersättningssystem för barn och unga”.

Kopparberg dag som ovan

Nan Carlsson
Utredare
Ekonomiavdelningen

2016-08-15

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

**Remissyttrande om Arbetsmarknadsdepartementets promemoria;
Ett nytt ersättningssystem för mottagande av ensamkommande barn och unga.
A2016/1307/I**

Sammanfattning:

Ljusnarsbergs kommun instämmer i att det nuvarande ersättningssystemet är komplext och har skapat onödigt administrativt arbete. Automatiska utbetalningar av enhetliga schabloner skulle minska detta.

Inbjudan till remissyttrande inkom 160622. Svar tillhanda senast 160824. Sent utskick och krav om snabbt svar under semestertider med tanke på att förändringarna är tänkta att genomföras januari 2017. Redan i budgetpropositionen våren 2015 aviserades om förändringar i ersättningsförordningen.

Ljusnarsbergs kommun motsätter sig starkt förslaget om att ikraftträdande är satt till den 1 januari 2017, tiden är alldeles för kort.

För Ljusnarsbergs kommun skulle förslaget innebära en minskad intäkt med drygt 23 miljoner kronor avseende kostnad för boende och stöd beräknat på dagens ersättningssystem och antalet placerade barn under juli månad 2016. Detta är oerhört mycket pengar för Ljusnarsberg, som är en av landets minsta kommuner.

Ljusnarsbergs kommuns övergripande synpunkter;

3.1 Ny ersättning för beredskap och kapacitet för mottagandet av ensamkommande barn

Enligt förslaget kommer den fasta delen om 500 000 kronor, per kommun och år, fortsättningsvis att betalas ut.

Den fasta delen om 500 000 kronor per år är idag för låg, då den varit densamma sedan kommunen ingick det första avtalet med Migrationsverket. Bidraget har inte räknats upp trots att både löner och andra priser gått upp, samt att kommunen fått motta ett stort antal barn utanför ingånget avtal, vilket medfört ett utvidgande av boendeplatser och kostnader.

Ljusnarsbergs kommun anser att den fasta delen bör anpassas utifrån dagens löner och priser, och årligen revideras för att säkerställa att ökande utgifter täcks.

En rörlig del, motsvarande 7 dagars ersättning för obelagda platser, för samtliga asylsökande barn som kommunen beräknas få anvisade enligt Migrationsverkets fastställda del för kommunen, kommer också att betalas ut.

Dock framgår ej priset per dygn eller efter vilken prognos som beräkningen skall utgå ifrån. Inte heller när utbetalning ska ske framgår av promemorian.

Ljusnarsbergs kommun anser att detta måste förtydligas.

Migrationsverket tillämpar sedan 1 april 2016 en ny anvisningsmodell, vars huvudsyfte var att mottagandet skulle få en jämnare fördelning över landets kommuner.

Enligt Ljusnarsbergs kommun upplevs det dock ej vara så då kommunen, trots att andelen är uppnådd, ändå fått motta anvisningar. Detta gör att det blir svårt att kunna ha stabila förutsättningar för planering för framtida behov.

3.3 Schablonersättning för mottagandet av asylsökande ensamkommande barn i anvisningskommun.

Enligt föreliggande förslag kommer en schablonersättning om 52 000 kronor att betalas ut per barn anvisat till kommunen. Denna ersättning är tänkt att ersätta kostnader för transporter av barn, individ- och familjeomsorgens utrednings- och uppföljningskostnader, tolkkostnader, kostnader för god man samt andra relaterade kostnader.

Framgår ej av promemorian vad ”relaterade kostnader” innebär, vilket bör förtydligas.

Enligt Ljusnarsbergs kommun är denna schablon alldeles för låg.

Tidigare ersättning med 31 000 eller 39 000 kronor för utredning, faktiska kostnader för god man, tolk samt resor försvinner.

Bara kostnaden för god man, räknat per barn i Ljusnarsbergs kommun, är minst 30 000 kronor.

Täckning för kostnader för uppföljningar, övriga myndighetskontakter, administration, transport av barn, tolkkostnader, utbildningskostnader för god man, samt överförmyndarverksamhet saknas helt.

Socialtjänstens åtagande kan vara långvarigt. Den föreslagna ersättningen är ett engångsbelopp som inte tar hänsyn till individ- och familjeomsorgens kontinuerliga insatser över tid.

Långa handläggningstider hos Migrationsverket gör att asyltiderna har blivit allt längre, vilket medfört att kostnader för gode män stigit.

Ljusnarsbergs kommun anser att föreslaget belopp skall revideras uppåt, så att de faktiska kostnader kommunen har täcks.

3.4 Schablonersättning per dygn för mottagandet av ensamkommande barn.

Ljusnarsbergs kommun anser det som viktigt att det säkerställs att föreslagen schablonersättning per dygn, är anpassad till gällande lagstiftning (SoL) och myndigheternas föreskrifter för de olika boendeformerna.

Ljusnarsbergs kommun anser att genom att sänka schablonersättningen, från 1 900 kronor per dygn till 1 350 kronor per dygn för dem under 18 år, och 750 kronor per dygn över 18 år, starkt kommer att påverka möjligheten att bibehålla en god kvalitet, trygghet och säkerhet i mottagandet. Det finns en stor risk för att ersättningen inte kommer att täcka kommunens kostnader.

Räkneexemplet som anges i promemorians konsekvensanalys syftar endast till att beloppet 1350 kronor per dygn skall bevisas. Grunden för dessa antaganden avser de ersättningar Migrationsverket betalade ut 2014, inte vad de faktiska ansökningarna var på.

Jämförelse med den prisnivå som var 2014, då en genomsnittskostnad var 1500 kronor per dygn, är heller *inte realistisk*.

Den stora strömmen av asylsökande ensamkommande barn och ungdomar hade inte börjat. Platser fanns att tillgå, både i familjehem och på HVB.

I takt med att anvisningar ökat, har även efterfrågan samt kostnader ökat.

Enligt en enkät undersökning gjord av Sveriges kommuner och landsting, var genomsnittskostnaden för ensamkommande barn kvartal tre 2015, 1 700 kronor per dygn.

Beräkningen av beloppet per dygn bygger också på antaganden om en fördelning av individer på olika boenden. Förslaget utgår ifrån att de flesta ungdomar, även 16-17 åringar placeras i den nya formen stödboende, vilket inte torde vara ett riktigt relevant antagande.

Förslaget bygger även på att fler barn skall bo i familjehem, något som redan idag är svårt att rekrytera i en liten kommun. En stor del av ungdomarna har speciella behov som bäst kan tillgodoses genom en placering genom HVB. Att placera dessa i familjehem riskerar att leda till fler omplaceringar, med bristande kontinuitet och ökade kostnader som följd.

Ljusnarsbergs kommun har genomsnittskostnad, för barn placerade i familjehem, juli 2016, 2 000 kronor per dygn.

Ljusnarsbergs kommun anser att schablonen är för låg och skall revideras uppåt utifrån en mer realistisk nivå.

3.6 Schablonersättning för ensamkommande unga i åldern 18-20 år med uppehållstillstånd.

Ersättning föreslås till 750 kronor per dygn, kopplat till att den unge har studiehjälp från CSN, samt är folkbokförd i kommunen. Schablonen föreslås utbetalas utan placeringsbeslut fram till det första kalenderhalvåret det år den studerande fyller 20 år.

När föräldrar finns i landet har de försörjningsansvaret för denna åldersgrupp om ungdomen fortfarande går i skolan. En schablon som gäller *upp till 21* år bidrar till att ge ensamkommande ungdomar liknande förutsättningar som andra barn med föräldrar i landet i överensstämmelse med 7 kap 1§ FB.

Ljusnarsbergs kommun anser att schablonen skall gälla upp till 21 år i enlighet med ovanstående.

Schablonen är tänkt att täcka kostnader för boende, omsorg och eventuell vård och behandling. Enligt förslaget skall det ge kommunen en ökad flexibilitet att hitta olika former av boenden utifrån individens behov.

I regeringens räkneexempel antas att hälften av de unga över 18 år placeras utan stöd av SoL det vill säga, hittar eget boende eller får tillgång till olika boendialternativ via kommunen. Detta är sett ur ett storstadsperspektiv. I små kommuner är det svårt att hitta lämpliga boenden i form av hyreslägenheter, studentlägenheter eller skapa lösningar som elevhem.

Ljusnarsbergs kommuns bostadsmarknad är redan idag starkt begränsad, och det finns en uppenbar risk att schablonen inte kommer att täcka kommunens kostnader.

3.7 Ersättning för ensamkommande barn och unga som är placerade i annan kommun än anvisningskommunen.

Kommunen anser att förslaget att ersättning betalas ut till den kommun som barnet bor i är bra. Dock begränsar det möjligheten till individuella lösningar utifrån individens särskilda behov.

Ljusnarsbergs kommun anser att det strider mot idag gällande lagstiftning (SoL), samt det kommunala självstyret.

Att överflytta ärende från en kommun till annan genom överenskommelse, eller genom begäran om överflyttning enligt 2 a kap SoL tar tid.

Här görs en skillnad mellan svenska barn och de ensamkommande barn då det ej finns några inskränkningar om var svenska barn skall placeras.

För små kommuner är det svårt att placera, framför allt yngre barn, i familjehem i egna kommunen, då det redan idag är svårt med denna rekrytering.

3.8 Ersättning för faktiska kostnader i vissa särskilda situationer.

Förslaget att kommunen bör få faktiska kostnader för de som har ett särskilt vårdbehov, (LVU eller motsvarande enligt SoL) är bra. Att ersättningen betalas ut i efterskott, efter ansökan, anses som en självklarhet.

Men att inte betala ut ersättning om automatiskt utbetald ersättning skett är inte lika självklart.

Det måste säkerställas att Migrationsverket inte betalar ut schablon innan ansökan skett. OM schablon redan blivit utbetald då ansökan om ersättning för faktisk kostnad inkommer, bör den faktiska kostnaden reduceras med den ersättning som kommit kommunen tillhanda. I annat fall kan detta kosta kommunen stora pengar.

3.9 Ikraftträdande m.m

Ljusnarsbergs kommun motsätter sig starkt förslaget om att ikraftträdande är satt till den 1 januari 2017, tiden är alldeles för kort.

Om förslaget genomförs behöver kommunen en rimlig tid till övergångsperiod. Detta för att kunna anpassa innehållet i boende och stöd, samt handläggning och administration till de nya kostnadsnivåerna. Kommunen behöver också en övergångsperiod för att hantera ingångna avtal med privata utförare då det är uppsägningstider på mellan 6-12 månader.

För Ljusnarsbergs kommun skulle förslaget innebära en minskad intäkt med drygt 23 miljoner kronor avseende kostnad för boende och stöd beräknat på dagens ersättningssystem och antalet placerade barn under juli månad 2016. För en av landets minsta kommuner är detta en oerhörd summa pengar.

Övriga synpunkter

Redan i budgetpropositionen våren 2015 aviserades om att förändringar i ersättningssystemet skulle ske.

Departementet har haft en lång tid på sig, ett och ett halvt år, att författa en promemoria som kommer kommunerna tillhanda i juni 2016.

Tiden för remissinstanserna att yttra sig är alldeles för kort, och dessutom lagd under semestertid.

Utrymmet för en lokalpolitisk process har därmed varit mycket begränsat.

Ljusnarsbergs kommun instämmer i att det nuvarande ersättningssystemet är komplext och har skapat onödigt administrativt arbete. Automatiska utbetalningar av enhetliga schabloner skulle minska detta.